

કનસર્દિના ચાવીબુક,

યાને

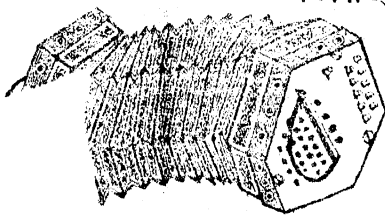
કનસર્દિના વગાડવાની ચુકિતની ચોપડી.

૨૦૨૬ ભાગ ૧ લો. ૨૦૨૬

અશાવરી, કલ્યાણ, કોલીયા, કાહારવા, ખમાચ, જોગીયા,
છલા, છંજોરી, પોલુ, ખિહાગ, ભેરવી, ભોપાલી,
સારંગ, સોરઠ, સોહિની, ડાહરા, ઈ. તર્જની
મસનવી, કુમરી, લાચની ગઝલ, વિં

તથા

અસુમ કરીને ચિંતનાગમ્મિ વગરકરનાદે ચિખી શકે માટે કન-
સર્દિનાની અનગરુ-વાળુ વાગમ્મિને લેવાની રીત, વાળુ
વગાડવાની રીત વિગેરે બાબતોના વિષયો સાથે.



અનોવનાર,
મેચ. મહેરઅલી.

—૦૦૬૪૦૦—

કનસર્ટિના આવીબુક.

કનસર્ટિનાની સમજાયું.

કનસર્ટિના ઘણી તરાફના આવે છે, પણ સામાન્ય રીતે હાલ જે વપરાય છે તેમાં ૧૧ આવીઓ જમણી ખાતુઓ અને ૧૦ આવીઓ ડાબી ખાતુઓ મળીને ૨૧ આવીઓ આવે છે અને તેની ધમણ (યાને જેમાં પવન ભરાય છે તે) આઠ સત્રવાળી આવે છે. હવેથી કનસર્ટિનાને આપણે વાલું કરીને કહીશું.

વાળું તપાસીને લેવાની રીત.

પહેલાં તો વાલ્તમાં જે ખાતુઓ ૧૧ આવીઓ હોય તે ખાતુનો છોંટીઓ જમણા હાથમાં પહેરવો અને ૧૦ આવીવાળી ખાતુનો ડાબા હાથમાં પહેરી, જમણા હાથ તરફની ૧૧ મી આવી (જે બીજી આવીનીથી જુનીજ અંગૂઠા આગળ આવે છે) તેને અંગુલથી દાબી હાથોને જેથી વાલ્તને લાંબું કરવું. લાંબું કીધા બાદ કોઈની ખાતુની એકે આવી દબાવ્યાવગર ધીમા હાથે વાલ્તને જરા જરા દાબી તપાસીને જોવું કે ધમણમાંથી કોઈની દેકાણેથી પવન બહાર નિકળે છે? જો ધમણમાંથી પવન બહાર નિકળતો હોય તો ધમણમાં સુરાખ યા ફાટ હશે અને તે સાઈ સમજવું નહીં. જે પ્રમાણે તપાસીને જોતાં જે ધમણમાંથી પવન બહાર નહીં નિકળતો હોય તે સાઈ સમજવું. પછી હલકું યા ઊંચું લેવું તે પોતાની મરજીપર આધાર રાખે છે.

વાળાની આવીઓની તપાસ.

વાલ્તને જેથી લાંબું કરતી વખતે અને પાછું દાબીને જેસાડતી વખતે જે જે આવીપર આપણુ આંગળાં મૂકશું તે તે આવી પોત

પોતાનો સરોદ કહાડશે. પહેલાં જમણા હાથની ચાવીઓની તપાસ લેવી—પહેલા નમ્પરની ચાવીપર આંગળી મૂકીને વાજને ખેંચી અવાજ કહાડવો અને વળી (વાજને) દાખીને પણ અવાજ કહાડવો, અને તે અવાજને તપાસી સાંભળવો કે તે ખોખરો અવાજ ન હોય; જેમ માણસનો સાદ ખેંચી ગયો હોય ને પછી જેમ ટુટ્યો કુટ્યો અવાજ નીકળે છે તેમ ટુટ્યો અવાજ ન હોવો જોઈએ; પણ જો સંગીન અને એક તારનો અવાજ હોય તો સારું સમજવો. અને એ પ્રમાણે જમણા તથા ડાબા હાથની સર્વે ચાવીઓ એક પછી એક તપાસવી. પણ જમણા હાથ તરફની અંગુઠા આંગળી ૧ ચાવીમાંથી અવાજ નિકળતો નથી એ ચાવી વાજમાં ઝટ પવન લેવાને તથા ખહાર કાઢવાને દૃષ્ટાવ્યામાં આવે છે જેથી ગાયનો વગાડતી વખતે વાજને ઘણી ખેંચ તાણ ન થતાં ઠીક હલકા હાથે વાગે છે.

વાજી વગાડવાની ટુંકી સમજણ.

વાજી ખેંચી રીતે વાગે છે—એક તો ખેંચી લાંબું કરતાં અવાજ નિકળે છે અને બીજું ખેંચ્યા બાદ વાજને દાખવું પડે છે અને તે વખતે અવાજ નિકળે છે. હવે આ બુકમાં વાજને ખેંચી વગાડવાની નિશાની તરીકે ચાવીની ઉપરની ખાજીએ મીંડા કીધાં છે જેમ કે ૧ આ એકડા બગડાની ઉપરની ખાજીએ મીંડુ છે તો (તે ચાવીપર આંગળી મૂકીને) વાજને ખેંચી લાંબું કરતાં વગાડવું. અને વાજને દાખી વગાડવાની નિશાની તરીકે ચાવીની નીચેની ખાજીએ મીંડા કીધાં છે. જેમ કે ૨ આ એકડા ત્રગડાની નીચેની ખાજીએ મીંડું છે તો (સમજવું જે તે નમ્પરની ચાવીપર આંગળી મૂકીને) વાજને દાખી વગાડવું. ટુંકામાં સમજવું કે મીંડું ઉપર હોય તો વાજને ખેંચી લાંબું કરતાં વગાડવું અને જો મીંડું નીચે હોય તો દાખી વગાડવું.

વળી વાજી ખેંચે હાથે વાગે છે. યાને—ખેંચે તરફની ચાવીઓ

પર આંગળાં નાખી વગાડવામાં આવે છે. જમણા હાથની અને ડાબા હાથની ચાવીની સમજણ આ બુકમાં એમ છે કે ઉપરનો જે આંકડો હોય તે જમણા હાથની ચાવી સમજવી અને નીચેનો આંકડો હોય તે ડાબા હાથની ચાવી સમજવી. જેમકે ૧ એમાં એ-કડો ઉપર છે તે સીધા હાથની (પહેલા નમ્બરની) ચાવી સમજવી અને બગડો નીચે છે તે ડાબા હાથની (બીજા નમ્બરની) ચાવી સમજવી. એ પ્રમાણે જે આંકડો ઉપર હોય તે જમણા હાથની ચાવી સમજવી અને નીચે હોય તે ડાબા હાથની ચાવી સમજવી.

હવે સીધા હાથની ૧ લા નમ્બરની ચાવી વાજને દાખીને વગાડતાં તેની સાથે ડાબા હાથની કઈ ચાવી લેવી? બીજું સીધા હાથની ૧ લા નમ્બરની ચાવી વાજને ખેંચીને વગાડતાં તેની સાથે ડાબા હાથની કઈ ચાવી લેવી? અને એ પ્રમાણે જમણા હાથની દરેક ચાવીની સાથે ડાબા હાથની કઈ કઈ ચાવી લેવી તેની સમજણ નીચે છે.

વાજને દાખી વગાડવાની ચાવીઓ.

૧	૨	૩	૪	૭	૮	સીધા હાથની.
ડાબા હાથની.	૩	૪	૫	૮	૯	૧૦

દાખી વગાડવું છે તેથી મીંડાં નીચે છે.

(ઉપલી ચાવીઓ વાજને દાખી વગાડવામાં આવે પણ ખેંચીને વગાડવામાં આવેજ નહીં.

વાજને ખેંચી વગાડવાની ચાવીઓ.


૧	૨	૩	૪	૫	૭	૮	૯	સીધા હાથની.
૨	૩	૪	૫	૭	૮	૯	૧૦	ડાબા હાથની.

ખેંચી વગાડવું છે તેથી મીંડાં ઉપર છે.

વાજાની આવીઓપર આંગળાં ખેસાડવાની રીત.

નીચે જુદી જુદી ત્રણ નોટ આપી છે તે પ્રમાણે વાજનને ખેંચતાં અને દાખતાં (જે જે નમ્બરની આવીઓ લખી છે તે તે નમ્બરપર) આંગળાં ફેરવતાં જરૂં અને ધીમે ધીમે વગાડતાં રહેવું અને તેપર આંગળાં પાકાં ખેસાડવાં (એ ત્રણ નોટોઉપર આંગળાં ખેસાડવાને પહેલાં તો અથડું લાગશે પણ કદી કંટાળો ખાવો નહીં અને ઉતાવળ કરી મૂકી દેવું નહીં, પણ ઘણી ધીરજથી ધ્યાન રાખી આંગળાં ફેરવતાં અને વગાડતાં વગાડતાં આંગળાં ખેસાડવા. એ ત્રણ નોટોપર આંગળાં ખેસી જવાથી આગળ ગાયનો વગાડવાને ધાણું સહેલું થઈ પડશે.

નોંટ ૧ હી.

	२	१००	अंभयो.
	२	१००	अंभयो.
३	३	१००	अंभयो.
	३	१००	अंभयो.
४	४	१००	अंभयो.
	४	१००	अंभयो.
५	५	१००	अंभयो.
	५	१००	अंभयो.
६	६	१००	अंभयो.
	६	१००	अंभयो.
७	७	१००	अंभयो.
	७	१००	अंभयो.
८	८	१००	अंभयो.
	८	१००	अंभयो.
९	९	१००	अंभयो.
	९	१००	अंभयो.
१०	१०	१००	अंभयो.
	१०	१००	अंभयो.

(દણી વાર એકજ ચાવીપર એકથી વધુ મીંડાં આવે છે તેની સમજણ એ જે જેટલાં મીંડા હોય તેટલા હોકા આગળીથી તેજ ચાવીને મારવા અને વાળને દાખવાનું હોય તો દાખતા જવું અને ખેંચવાનું હોય તો ખેંચતા જવું. એને આપણે હુમકી કહીશું.) તેપર હાથ ખેંચાડવાને સારૂ નીચે ખીજ નમ્પરની નોટ આપી છે.

નોંદ ૨ જી.

^{oo} १ ^{oo} १ ^{oo} २ ^{oo} २ ^{oo} ३ ^{oo} ३ ^{oo} ४ ३ ^{oo} ३ ^{oo} २ ^{oo} २ ^{oo} १ ^{oo} १
 २ ३ ३ ४ ४ ५ ५ ५ ४ ४ ३ ३ २

(ઘણી વખતે વાણું ખેંચી યા દાખી વગાડતી વખતે એક પછી એક બે બે ત્રણ ત્રણ ચાવીઓ વગાડવી પડે છે માટે નીચે નમ્બર ત્રીજાની નોટ આપી છે.)

નોટ ૩ છ.

૧	૨	૩	૪	૩	૨	૨	૧
૩	૪	૪	૫	૫	૪	૩	૨

(યાને વાણું દખાવતાં દખાવતાં થોડીવાર એક ચાવી વગાડવી અને થોડી વાર બીજી વગાડવી. તેમજ ખેંચતાં પણ સમજવું.)

નોટ ૧ અસાવરી-મસનવી.

અરે કોન હૈયે તુ તેરા ક્યા હૈયે નામ,

૨	૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪

અમા મેરી કી તુને ખરહમ તમામ-અરે કોન. ૧.

૧	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩

ઉપરું ગાયન ઈન્દ્રસભામાંનું એક છે. એ ગાયનની બીજી ઘણી લીટીઓ યાને પાઠ છે તે સર્વે ઉપલીજ નોટથી વાગશે, બસકે કોઈબી ગાયન ઉપસા રાગનું હશે તે સર્વે ઉપલી નોટથીજ વાગશે માટે આ બુકમાં દરેક ગાયનનો એક એક પાઠ લખીને તેની ચાવીઓ બતાવી છે અને તેજ ચાવીઓપર તે રાગનું ગમે તે ગાયન વગાડશે તો તે વાગશે.

नं० २ छट्ठा-पीलु-कविता.

राज हूं मय्ये' कामका और छन्दर मेरा नाम, अल्लो.

१	२	२	३	३	४	३	३	२	२	२
३	३	४	४	५	५	५	४	४	४	३

जीन 'परीय्यांके' दीकडे नहीं मुजे आराम.

१	२	२	२	१	२	३	३	२	२	१
३	३	४	३	३	३	५	४	४	३	३

नं० ३ छन्दसला-लखेरवी-मसनवी-पीपर महेरे पे वो-तर्ज.

वस्लकी तेरी कमम धरमे' हय्ये पाना मुजको,

१	२	२	२	१	१	१	२	३	२
३	३	४	३	३	२	३	३	४	४

न अप्परदार अभी हाथ लगांना मुजको.

१	२	२	३	३	३	३	३	२	२	२	२	१
३	३	४	४	५	४	५	४	४	३	४	३	३

नं० ४ छन्दसला-छट्ठा-मसनवी.

धरसे यहां कोन खुदाके लीय्ये लाया मुजको,

१	२	३	२	३	३	२	२	३	३	२
३	३	४	४	५	४	४	३	५	४	४

ક્રીષ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુજકો-ધરસે. ૧.

૧	૨	૨	૩	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૪	૫	૪	૪	૩	૪	૩	૩
૦૦		૦		૦		૦		૦		૦

હકને કયા ખ્યામે પરેશાન દીખાયા મુજકો,

૩	૪	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૨
૫	૫	૫	૪	૪	૩	૫	૪	૪
૦૦		૦		૦૦		૦		૦

નં ૫ ઇન્દ્રસલા-કાફી-મસનવો.

સરપે આંખોપે કલેજે પે ખીકાગી તુજકો;

૧	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩
૦૦		૦		૦		૦		૦

આ મેરે પાસ ગલેસે મઝમે લગા લું તુજકો-સરપે. ૧.

૮	૭	૭	૭	૭	૬	૭	૬	૩	૨	૨	૨
૯	૯	૮	૯	૮	૮	૮	૮	૪	૪	૩	૪
૦૦		૦		૦		૦		૦		૦૦	

દીલા જાંસે મુજે ભાતી હઝમે અદાઝમે તેરી,

૨	૩	૩	૩	૩	૪	૭	૮	૭	૭	૬
૪	૪	૫	૪	૫	૫	૯	૯	૯	૮	૮
૦૦		૦૦		૦૦		૦		૦		૦

નં ૬ સારંગ-ગઝલ-દારે ફનાસે દીલકો-તર્જ.

આંદર અમીકે ઇશક હઝમે ઇશક આસમાનમે,

૧	૨	૧	૧	*	૧	*	*	૧	૨	૧	૧
૩	૩	૩	૨	૫	૨	૫૨	૫	૨	૩	૨	૩
૦૦		૦૦		૦		૦		૦		૦	

કુચ ઇશિકે સીવા નહીં કૌનો મકાનમેં-અંદર. ૧.

૧	૨	૨	૨	૧	૨	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૩	૩

ઉપસી પહેસી લીટીમાં જ્યાં * આવું કુલ છે એટલે કે ત્યાં સીવા હાથની આવી કોઈ નથી એમ સમજવું પણ ફક્ત નીચેની હાખા હાથનીજ આવી દાખી વગાડવું. વળી તેજ લાઈનમાં ને આવી નીશાની બે કસો નીચે છે એટલે સમજવું જ એ બેકે કસો સાથેજ દખાવી વગાડવું; અને એ પ્રમાણે બીજા કોઈ ઠેકાણે હોય તો એજ પ્રમાણે સમજવું.

નંબર ૭ મરસીઆ-ગઝલ-અલીફસે તુ યાદ કર-તર્જ.

દાયમ પડા હુવા તેરે ધરપર નહીં હું મઝેં,

૬	૭	૭	૬	૭	૬	૬	૨	૨	૪	૩
૮	૮	૯	૮	૮	૮	૭	૩	૪	૫	૫

આક ઐસી જાંદગી પ કે પરથર નહીં હું મઝેં-દાયમ. ૧.

૩	૪	૭	૮	૭	૬	૭	૭	૭
૫	૫	૯	૯	૯	૮	૮	૯	૮

નંબર ૮ જુલા-ગઝલ-સબામેં આમદે નીલમ-તર્જ.

તુમારા દીલ અગર હમસે શીરા હઝે,

૨	૩	૪	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૩	૩
૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૪	૫

(૯)

તો બહેતર હમ્મે હમારાબી ખુદા હમ્મે.-તુમારા દીલ.

૭	૮	૭	૭	૮	૭	૭	૬
૯	૯	૮	૯	૯	૯	૮	૮
૦			૦		૦		૦

નં ૯ બેહાગ-ગઝલ.

ખુશીસે કાઠ લે દીલદાર ગરદન,

૨	૩	૪	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૨	૧
૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૩	૩
૦			૦		૦		૦	૦	૦	૦

યે હાઝીર હમ્મે મરે ખાઝર ગરદન-ખુશીસે. ૧.

૨	૩	૭	૮	૭	૬	૭	૭	૬
૪	૫	૯	૯	૯	૮	૮	૯	૮
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

નં ૧૦ કલ્યાન-ભોપાલી-ગઝલ-આપકા મુશતાક હું-તબ.

તુ અમ્મે તૂરે ચશમ હમ્મે કીમ ધ્યાનમે,

૧	૧	૧	૨	૨	૨	૧	૩	૨	૨	૧
૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૪	૪	૩	૩
૦		૦		૦		૦		૦		૦

કથું અકેલી આપ હમ્મે અમ્મેવાનમે.-તુ અમ્મે. ૧.

૧	૨	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૪	૪	૪	૩	૪	૩	૩
૦	૦		૦		૦		૦

નં ૧૧ કાફી-ગઝલ-અપક બતાકે મુજે દીલરખાને-તર્જ.

અબસ સતા ન હમે ઇશકસે કુછ કામ નહી,

૨ ૨ ૨ ૩ ૪ ૮ ૭ ૭ ૬ ૩ ૨ ૨ ૧ ૨ ૨
૪ ૩ ૪ ૫ ૫ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૪

કીતામે મહોબતમે હમ લીખાતે નામ નહી.-અબસ. ૧.

૨ ૩ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬
૪ ૫ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮

નં ૧૨ સોરઠ-ગઝલ-શરમીંદા કમર હમ્મે તેરી તથવીર-તર્જ.

દીવાના કીયા ખવાબમે શબ આકે કીસીને,

૭ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૬ ૨ ૨ ૩ ૭ ૮ ૭
૮ ૯ ૯ ૮ ૯ ૮ ૭ ૩ ૪ ૫ ૮ ૯ ૯

બેહોશ કીયા ચહેરેકો દીખલાકે કીસીને,

૭ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૮ ૭
૮ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૯

બલા દીખલાકે કીસીને.-દીવાના કીયા. ૧.

૭ ૭ ૬ ૭ ૮ ૭
૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૯

નં ૧૩ ભઝેરવી-ગઝલ-હોતા હમ્મે કોઈ આનમે-તર્જ.

મરતા હું તેરે હીજમે અમ્મે ચાર ખબર લે,

૮ ૭ ૭ ૭ ૮ ૮ ૮ ૭ ૭
૯ ૯ ૮ ૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮

(૧૧)

અપ્પ જનસે જાતા હમ્મે ચે ખીમાર અપ્પર લે.-મરતા. ૧.

૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૩ ૪ ૩ ૩ ૨ ૨
૪ ૪ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

નં ૧૪ જાંજોટી-ગઝલ-ગમ્મેરત આઇ તુજકો-તર્જ.

તાપ ઉસકે દેખનેકી ન લાગ્મે ચલે ગમ્મે,

૧ ૨ ૩ ૩ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૪ ૪ ૫ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

કયા કયા પરી જવાન થે આગ્મે ચલે ગમ્મે-તાપ ઉસકે. ૧.

૩ ૭ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૭ ૭
૫ ૯ ૯ ૯ ૮ ૮ ૯ ૮ ૯

નં ૧૫ કલ્યાન-ગઝલ.

તફકા હોતા હમ્મે ઐસાબી ગુલઅંદામ કહીં,

૧ ૨ ૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૨ ૨
૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

મગ્મે કહીં શીશા કહીં સાકી કહીં જામ,

૨ ૩ ૪ ૩ ૨ ૪ ૩ ૨
૪ ૫ ૫ ૫ ૪ ૫ ૫ ૪

બલાલો સાકી કહીં જામ કહીં-તફકા હોતા હમ્મે. ૧.

૨ ૨ ૪ ૩ ૨ ૨ ૨
૩ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૪

(१२)

दीलकी भेताजी न यहां हम्मरने देती हम्म मुने,

२ ३ ४ ८ ७ ७ ७ ८ ८ ८ ७ ७ ६
४ ५ ५ ६ ६ ८ ६ ६ १० ६ ६ ८ ८
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

नं० १६ कौसीया-गजल.

भागे आलमके गुलांसे दील लगाना पुण हम्म,

३ ३ २ २ ३ ३ ३ २ ३ ४ ३ ३ २
५ ४ ४ ३ ५ ४ ५ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

धनदलीमे भेनवाका धनदलीमे भेनवाका,

८ ७ ७ ६ ८ ८ ८ ७ ७ ६
६ ६ ८ ८ ६ १० ६ ६ ८ ८
० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

ये तरांना पुण हम्म-भला ये तरांना पुण हम्म-भागे. १.

२ ३ ४ ३ ३ २ १ २ २ ३ ४ ३ ३ २
४ ४ ५ ५ ४ ४ ३ ३ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

जो के दानीशमंद हो और दोस्ती नाने नहीं,

२ ३ ४ ३ ४ ३ २ ३ ४ ३ ३ २
४ ५ ५ ५ ५ ५ ४ ४ ५ ५ ४ ४
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

नं० १७ सोहेनी-गजल-कलसे तु भेकल-तर्ज.

आल तक धर था तुमारा उममं अण अल्लाह हम्म,

* १ १ २ २ १ १ * १ १ २ १ १ *
५ २ ३ ४ ३ ३ २ ५ २ ३ ३ ३ २ ५
० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ० ०

(૧૩)

અઝ્મે બુનો બુતખાનઝ્મે દીલ અપના બઝ્મેતુલા હઝ્મે.-૧.

૧	૨	૩	૨	૨	૧	૧	*	૧	૧	૨	૧	૧	*
૩	૪	૪	૪	૩	૩	૨	૫	૨	૩	૩	૩	૨	૫
૦૦	૦૦		૦		૦				૦	૦	૦	૨	૫

નં ૧૮ ભઝ્મેરવી-ગઝલ-નામ જાનેકા ન લે યાર-તર્જ.

શાનપે મુજકો તેરી યાર તુ બલ જાને દે,

૬	૬	૨	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૨	૩	૪
૭	૮	૪	૪	૫	૫	૪	૪	૩	૪	૪	૫
	૦૦	૦૦							૦	૦	૫

ગરમીઝ્મે હશ્કસે હસ ગમકો પીગલ જાને,

૬	૭	૮	૭	૭	૭	૬	૨	૨	૩
૮	૯	૯	૯	૮	૯	૮	૮	૩	૪
૦	૦૦		૦		૦	૦૦		૦	૪

ભલા ગમકો પીગલ જાને દે.-શાનપે. ૧.

૪	૭	૭	૬	૨	૨	૩	૪
૫	૯	૮	૮	૩	૪	૪	૫
	૦		૦૦		૦૦		૫

શૌક હઝ્મે તાઝા કે મઝ્મે તુજસે લિપટ લુંખારે,

૬	૭	૮	૭	૭	૮	૮	૮	૭	૭
૮	૮	૯	૯	૯	૯	૧૦	૯	૯	૮
૦૦			૦	૦૦		૦૦		૦	૮

નં ૧૯ જુલા-ગઝલ.

સંભાણે તેગે અદકો જરા મુનો તો મહી,

૨	૩	૨	૨	૧	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૨	૩	૩
૪	૪	૪	૩	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૪	૪	૫
		૦		૦		૦		૦	૦		૦૦	૪	૦

(૧૪)

કીસીકી આન બની હમ્મે કઝા સુનો તો સહી.-સંભાષો ૧.

૮ ૭ ૮ ૮ ૭ ૭ ૬ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૩
૯ ૯ ૧૦ ૯ ૯ ૮ ૮ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૫

લડાઈ હો ચુકી અબ દુર કીજીએ ગુસ્સા,

૩ ૪ ૮ ૭ ૭ ૬ ૭ ૭ ૭ ૬
૫ ૫ ૯ ૯ ૮ ૮ ૮ ૯ ૮ ૮

નં ૨૦ બેહાગ-ગઝલ.

ગર હમને દીલ સનમકો દીયા શીર કીસીકો કયા,

૧ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨ ૧ ૨ ૧ ૧
૩ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩

ધસ્લામ છોડ કુદ લીયા શીર કીસીકો કયા.-ગર હમને દીલ. ૧

૩ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨ ૧ ૨ ૧ ૧
૫ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩

હમારી તોરે ઝીંદગી મિસ્લે હુઆબ હમ્મે,

૧ ૨ ૩ ૩ ૩ ૪ ૩ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

નં ૨૧ ભોપાલી-ગઝલ-સુનીઆ અરા બ ગુફતેગો-તર્જ.

અમ્મે ગુલે બાગે ધ્રિજા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન આ.
અમ્મે મેરે શહેકે મહેલકા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન આ.

* ૧ ૨ ૨ ૪ ૩ ૨ ૨ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૨ ૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૪ ૩ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩

(૧૫)

આપમેં આકે જો પરી, તુજકો બસદ કુસુંગીરી,

૨	૩	૪	૩	૮	૭	૭	૬	૭	૭	૬
૪	૫	૫	૫	૯	૯	૮	૮	૮	૯	૮
૦૦	૦૦		૦		૦૦	૮	૮	૮	૯	૮

કર ગઈ અપના મુખતિલા, દીલમેં તુ અપને ગમ ન આ-અઝમે. ૧.

૨	૨	૨	૪	૩
૪	૩	૪	૫	૫
૦૦		૦		૦

નં ૨૨ કલ્યાન-ગઝલ-એ હાલે મિસકીન-તર્જ.

અજબ મનમકી અદાએં દેખી, હુવા હઝમે તબસે શીગાર સીના.

૧	૨	૨	૨	૨	૪	૩	૨	૨	૧	૧	૧	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૪	૩	૪	૫	૫	૪	૩	૩	૨	૩	૩	૪	૪	૩
૦૦		૦૦	૦૦		૦			૦૦		૦		૦		૦	૦	૦

અમનમેં લગના નહીં મેરા જી, ઉકાતા હઝમે યે ગુબાર સીના-અજબ. ૧

૨	૩	૪	૪	૩	૪	૩	(હુવા હઝમે તબસે શીગાર સીના-તે.)
૪	૫	૫	૫	૫	૫	૫	
૦૦	૦૦			૦		૦	

નં ૨૩ જલ્લા-ગઝલ.

કરકે તનહા મુજે અઝમે દોસ્તો ગુલકામ ગયા,

૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩	૨	૨
૩	૩	૪	૪	૪	૩	૪	૫	૪	૪	૩
૦૦		૦	૦	૦૦		૦	૦	૦	૦	

ગમ અલમ સોંપ ગયા તાકતો આરામ ગયા-કરકે તનહા મુજે. ૧

૧	૨	૨	*	*	૧	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૩	૫	૨	૫	૩	૩	૪	૩
૦૦			૦			૦		૦૦	૦

મદદ ધર્મમાલ જોગીજી હુણ હમે ધનદીનો હમપર,

હુધ હચ્ચે ધનદીનેા હમપર હુધ હચ્ચે ધનદીનેા હમપર. ૧

ઉડા ઇસ મહેલકે તું આફ્રીકાકે સીમત અએમ્મે જીન અબ્બ,

મુજે કૌન ધરસે જાયા યહાં, હાં બતાવો યે કીમકા હમ્મેગા મકાં.—મુજે.

સખ બીજડે કોઈ સંગ ન સાથી, અઝીઝોંકો અપને પાંજ કહાં.-હાં બતાવો.

2 3 6 7 8 9 0 1
4 5 6 7 8 9 0 1
2 3 4 5 6 7 8 9 0

અછારે મારે જોખનકી ડ્યારે કહું પાત.

^o
 २ ३ २ २ १ १ १ २ २
 ४ ४ ४ ३ ३ २ ३ ३ ४
^{oo} ^o ^o ^{oo} ^o ^o ^o ^{oo} ^o

(૧૭)

કોઈકુ હસાવું કોઈકુ રલાવું, કોઈસે કરાવું મિલાવ-અઝારે. ૧.

૨ ૩ ૩ ૪ ૪ ૩ ૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૨ ૨
૪ ૪ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૩ ૪

નં ૨૭ હુમરી-ખમાય.

ભોલી હો થેતો સુરત પીયારી,

૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

સુરત પીયારી મીઠી સુરત પીયારી-ભોલી હો. ૧.

૩ ૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
૫ ૫ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

લેલીકે મનમેં ખસ ગયો મજનુ,

૧ ૨ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

પ્રીતજી લાગી કરારી હો—થેતો સુરત પીયારી. ૨

૩ ૩ ૩ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૧
૫ ૪ ૫ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩

નં ૨૮ દાદરા-હુમરી-તકો જાગે રે મગારી-તર્જ.

ગરવા લગા લું સોહન મોરી પ્યારી હો,

૧ ૨ ૨ ૨ ૨ ૩ ૩ ૩ ૨
૩ ૩ ૪ ૩ ૪ ૪ ૫ ૪ ૪

સોહન પ્યારી હો-સોહન પ્યારી હો—ગરવા. ૧

૨	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૩	૨
૪	૪	૫	૩	૪	૪	૫	૪	૪
૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

લાગી લગનવા છોડું ન હરગીઝ,

૧	૨	૩	૩	૨	૩	૩	૩	૨
૩	૪	૪	૫	૪	૪	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

રસીક કર મોરી બતીયાં તુ મતવારી હો—ગરવા. ૨
(ગરવા લગાજી સોહન મેરી પ્યારી હો—તેજ.)

નં ૨૯ કાફી-દાદરા-હો ગોરી આલીને નઝારા બર-તર્જ.

મઝમેં તો મઝમેં આતશકીશત આપકા યુલામ હું,

૧	૧	૧	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૧	૧
૩	૨	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૨
૦		૦		૦		૦	૦	૦	૦	૦

મઝમેં આપકા યુલામ હું ગો શાહે જીકીરામ હું—મઝમેં તો. ૧

૨	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૩	૩	૨	૧	૨	૧	૧
૩	૫	૪	૫	૫	૫	૪	૪	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૨
૦		૦		૦		૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મઝમેં મેરે મૌલા ઝો મબસે મૌલા,

૧	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૩	૪	૪	૫	૪	૫	૫	૪	૫	૫	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ચે તુમસે રખતા કામ હું મેં આપકા યુલામ હું.
(મઝમેં આપકા યુલામ હું ગો શાહે જીકીરામ હું—તે.)

(૧૯)

નં ૦ ૩૦ હોરી-કાગનકે દીન આર-તર્જ.

આયા તેરા દીલદાર, ખતીજ-

૧	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૮
૩	૩	૪	૪	૫	૪	૫	૯

ખોશા મુજે એક દે તુ છખીલી-આયા તેરા. ૧

૭	૭	૬	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૯	૮	૮	૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪

ખોશાખી દે ઔર(હરી)બગલગીરી કરલે, જાનામુજે હમ્મે બહાર-ખતીજ.

૩	૪	૭	૮	૭	૮	૭	૮	૭	૭	૬	૨	૩	૩
૫	૫	૯	૯	૯	૯	૧૦	૯	૯	૯	૯	૮	૪	૪

નં ૦ ૩૧ દાદરા-કાફી-કંગનવા મોરા કરસ-તર્જ.

જોખનવા તોરા બરકે ઉછલ રહ્યો રે,

૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૨	૧	૨	૩	૩	૨
૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪	૩	૪	૩	૩	૫	૪	૪

મોહન તોરા મુખડા, જીં આંદકા હો દુકડા-જોખનવા. ૧

૩	૪	૮	૭	૭	૬	૬	૭	૮	૮	૭	૭	૬
૫	૫	૯	૯	૮	૮	૮	૧૦	૯	૯	૮	૮	૮

નાઝ હમારા રે, મોહિ જગ સારા રે,

૨	૩	૩	૭	૮	૭	૭	૭	૮	૭	૭	૬
૪	૪	૫	૯	૯	૯	૮	૯	૯	૯	૮	૮

નં ૦ ૩૨ જોગીયા-અશાવરી-હોરી-તોહો લાગુમ યેહી હમ્મે-તર્જ.

લૈલી લૈલી પુકારું મમ્મે બનમે, મેરી લૈલી બઝી મોરે મનમે,

૧	૨	૩	૩	૭	૭	૭	૬	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૫	૮	૮	૮	૮	૪	૫	૫	૫	૪	૪	૩	૪	૩	૩

જાની દીલબરેકો મુજમે છુડાયા,

આગે દુરકતમે જુકો જલાયા,

હુવા શમ્મેદા હુ-૧.

(લૈલી લૈલી પુકારું-તે.)

૮	૭	૮	૮	૭	૭	૭	૭	૬
૮	૮	૧૦	૮	૮	૮	૮	૮	૮

નં ૦ ૩૩ કાલીંગડા-કાહારવા-તેરા યાર સુમેદાર-તર્જ.

તેરા યાર કોટવાલ તુજે કાહેકા હમ્મે ગમ.

૧	૨	૨	૧	૨	૩	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૪	૪	૩	૩

તુજે કાહેકા હમ્મે ગમ તુજે કાહેકા હમ્મે ગમ-તેરા યાર. ૧

૨	૩	૪	૮	૭	૭	૬	૬	૭	૬
૪	૫	૫	૮	૮	૮	૮	૭	૮	૮

તેરે આતીર કયાહી હમદા લાઈ હમ્મે શરાબ,

૩	૨	૩	૩	૪	૩
૪	૪	૪	૫	૫	૫

નોશ કરતો દીલસે દુર હોયે ઇંજતેરાબ-તેરા યાર. ૨

૩	૨	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૪	૫	૫	૫	૪	૪

(૨૧)

નં ૩૪ બનજારા.

હુધ સુધુ નીકલ ગયા તારા, મુજે છોડ ચલા રે બનજારા.

૧	*	૧	૨	૩	૩	૨	૨	૧	૨	૨	૩	૩	૨	૨	૧
૩	૨	૩	૩	૫	૪	૪	૩	૩	૩	૪	૫	૪	૪	૩	૩
૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ભાલી ભાલી ઉમર ભાલાપન ગમ્મે તનહા છોડકે માજન,

૩	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૪	૩	૩	૨
૪	૪	૩	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૪	૪
૦	૦	૦	૦	૦		૦	૦	૦	૦	૦

નં ૩૫ ઇંગ્રેજી-ચંબેલી.-મુઝા પેલી ચંબેલી-તર્જ.

એમ કેમ ખાલો છો વાલા યુલનાર રે,

૧	૨	૧	૨	૨	૧	૧	૧	૨	૨
૩	૪	૩	૪	૩	૩	૨	૩	૩	૪
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

જોશ પેલા માલી તો લાજનો નહીં પાર રે.

૧	૨	૨	૨	૧	૨	૨	૧	૧	૧	૨	૧
૩	૩	૪	૩	૩	૪	૩	૩	૨	૩	૩	૩
૦		૦		૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

જોશ પેલા લોગો કદેશ બૂંડી નાર રે,

૧	૨	૨	૨	૨	૨
---	---	---	---	---	---

(૨૨)

નં૦ ૩૬ પદ-અમાય-ભજન રામ નામ તોરા-તર્જ.

ભાગો જલદ ભાગો શરે ભાગો જી વૈરાનમેં,

૧	૧	૧	૨	૧	૧	*	૧	૧	૨	૩	૨
૩	૨	૩	૩	૩	૨	૫	૨	૩	૩	૪	૪

આતે હમ્મેં દુશ્મન વે પીએ ભાગો જી મૈદાનમેં-ભાગો. ૧.

૨	૩	૩	૩	૨	૨	૨	૨	૩
૪	૪	૫	૪	૪	૪	૩	૪	૪

નં૦ ૩૭ ધંચે જી-કલ્યાન-મેંગાલી બાબુ-તર્જ.
લટકનસે હમ્મેં જાતે જંગપર હઝરત બહાદર લટપટઆન,

૧	૨	૨	૪	૩	૨	૨	૨	૨	૧
૩	૩	૪	૫	૫	૪	૩	૪	૩	૩

હાથ હમારે જીન ઝોર પરીયાં, મળ હો જાવેગે હૈરાન.-૧.

૩	૩	૨	૩	૪	૮	૭	૭	૬
૪	૫	૪	૫	૫	૯	૯	૮	૮

લટકનસે હમ્મેં જાતે જંગપર, હઝરત બહાદર લટપટઆન-૨.

(ઉપર છે તે.)

૨	૨	૪
		૫

(૨૩)

અરે કરકર ખીજલી લરજે } ૨ ૩ ૩ ૩ ૩ ૪ ૮
 ઉપરસે બાદલ ગરજે } ૪ ૪ ૫ ૪ ૫ ૫ ૯
 મેરી મંગળી મહેલીયાં લરજે } ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

મખી છાયા અખર ભરપુર, પીયા હમ્મે દુર,

૬ ૬ ૬ ૮ ૬
 ૮ ૮ ૮ ૬ ૮
 ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦૦ ૦

મખરકર નારી-મહેલોમેં ૧

૩ ૩ ૩ ૪ ૩
 ૪ ૪ ૫ ૫ ૫
 ૦૦ ૦ ૦ ૦

નં ૦ ૩૯ જોગીયા-આશાવરી-લાવની-મને નહીં રે અખર-તર્જ.

દખી તેરી વફાદારી, મેરી શીકર મીટી સારી.

૧ ૨ ૩ ૩ ૨ ૨ ૧ ૧ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩
 ૩ ૩ ૫ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૩ ૪ ૫ ૫ ૫
 ૦૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

આશ નહીં થી મુજકો યે મજનુ, મીલોગે શીર દીલદાર,

૨ ૩ ૩ ૪ ૮
 ૪ ૪ ૪ ૫ ૦ ૦

(૨૪)

તુહી ગમખવાર.-દેખી ૧.

૬ ૭ ૬ ૨
૮ ૮ ૮ ૪
૦ ૦ ૦ ૦

૧૦ ૪૦ સારંગ-લાવની-કયા હુમક ચાલ ચલતી-તર્જ.

હમ્મે બદીમેં કયા હામિલ, અરે ગાફિલ.

૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

એક રોઝ કરેગી તુમકો બદીતો દોઝખમેં વામિલ-હમ્મે. ૧

૧ ૨ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૩ ૩ ૪ ૪ ૪ ૪ ૩ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

મુલ.

મખ મીલકે જો એક હો જાએ } ૧ ૨ ૨ ૩ ૨ ૨
તુમસે રશક ફરીશ્તે ખાએ } ૩ ૩ ૪ ૪ ૪ ૩
હર જગે પરાનક પાએ } ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

સુનો મેરા જો હો આફિલ અરે ગાફિલ.

૨ ૨ ૧ ૧ ૧ ૨ ૨ ૨ ૧
૪ ૩ ૩ ૨ ૩ ૩ ૪ ૩ ૩
૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦ ૦

જાહેર ખખર

આ ચોપડી નીચે લખેલે ઠેકાણેથી
વેચાતી મળસે.

મુંબાઈ—રામવાડી આગળ યુક્તસેવર સેરીઆરજી
હોરમસજી માસ્તરની દુકાનેથી તથા ગણેશ-
વાડી આગળ યુક્તસેવર બાળકૃષ્ણ ત્રદમાણની
દુકાનેથી તથા ડોટમાં સાપુરજી કરામજી મા-
ડનની દુકાનેથી વેચાતી મળસે.

મુરત—યુક્તસેવર કરસનદાસ નારણદાસની દુકાનેથી
તથા મનચંરજી જમસેદજી પોસ્ટવાલાની દુકા-
નેથી વેચાતી મળસે.

ભરૂચ—યુક્તસેવર કાસીરામ જેભાઈની દુકાનેથી વે-
ચાતી મળસે.

વરોડરા—યુક્તસેવર રણછોડલાલ મોતીરામની દુકા-
નેથી વેચાતી મળસે.

ડાકોર—યુક્તસેવર ત્રીભાવન રણછોડની દુકાનેથી
વેચાતી મળસે.

અમદાવાદ—યુક્તસેવર જગજીવન દલપતની દુકાને-
થી વેચાતી મળસે.

જરૂરયાળે લેનારા ધરાકોએ નીચે લખેલે ઠે-
કાણેથી મંગાવી લેવી કમીશન સાડે આપવામાં
આવસે. છુટક એક નકલ મંગાવનારે પોસ્ટની ટી-
કીટના અડધો આનો વધારે મોકલવા.

મેહુલા જનનાદાસ ભગવાનદાસ
ની કુંપની.

ઠેકાણું ભૂલેશ્વર આગળ કીનારીવાલા
બી.દાશેલાલ દુરગાદાસની દુકાને

